

Huan Gomes-Hurado

OŽILJAK

Prevela
Gordana Mihajlović

■ Laguna ■

Naslov originala

Juan Gómez-Jurado

LA CICATRIZ

Copyright © Juan Gómez-Jurado, 2015

Translation copyright © 2019 za srpsko izdanje, LAGUNA

Kupovinom knjige sa FSC oznakom pomažete razvoj projekta
odgovornog korišćenja šumskih resursa širom sveta.

NC-COC-016937, NC-CW-016937, FSC-C007782

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

Za Babs

Pre braka držite oči širom otvorene;
u braku zažmurite na jedno.

BENDŽAMIN FRENKLIN

Kako misliš da će neko toplo obučen
da shvati nekoga kome je hladno?

ALEKSANDAR SOLŽENJICIN

Reci, dečko... Da li si ikada plesao s đavolom
na bledej mesečini?

DŽEK NEPIJER

IRINA

Devojčica nije osetila bol kad joj je ekser razderao lice ispod levog oka.

SAJMON

Prva greška mi je bila što sam se zaljubio u nju.

Drugu grešku sam napravio kad je nisam pitao odakle joj onaj ožiljak.

Loša vest je da samo što nisam počinio i treću, a ta će biti daleko gora od obe prethodne.

O desnom ramenu mi visi ranac u kome je moja budućnost i budućnost svih mojih zaposlenih, u sabijenim svežnjevima od po sto dolara. Ako pređem prag ovih vrata, još više ću upropastiti život svih svojih poznanika i njihovih porodica. Kao da me već ne mrže dovoljno.

Iz levog ramena mi ističe topao mlaz, curi niz ruku i kaplje na cev pištolja. Opažam da je drška lepljiva od krvi koja mi se suši između prstiju. Stiskam je snažnije da bih ulio sebi pouzdanje. Ali ne pomaže.

Grimizna lokva uz moju cipelu širi se dok me sve više obuzimaju sumnje, a životna snaga ističe kroz ranu. Beličasto neonsko svetlo što osvetljava hodnik žmirka i vid mi

načas gubi oštrinu. Klecaju mi kolena, a strah je poput ledenog čvora u mojoj utrobi.

Samo što nisam napravio najveću grešku u životu.

A dobra vest?

Dobra vest je što neću poživeti dovoljno dugo da žalim zbog toga.

RANIJE

PRVA GREŠKA

Sastanak

Nagnem se napred i povratim u ogromnu hromiranu korpu za otpatke. Želudac mi se skuplja kao isceden limun dok se ne isprazni. Krv mi navire u glavu, a vreme oko mene se zaustavlja, postoji jedino ta hladna metalna ivica na koju se oslanjam dok ne počnem da dišem normalno.

– Jesi li dobro, Sajmone? – pita Tom.

Prijateljev dodir ruke po ramenu smiruje, bodri. Bar dok ne klimnem glavom. Onda me uhvati za košulju i povuče nazad, pokušavajući da me uspravi. Da bih stao pravo, moram da se naslonim na zid, pošto je Tom pedalj niži od mene i dvadeset kila lakši.

– Onda se saberi, zaboga. Danas stavljamo sve na kocku, krupajlijo – kaže, dajući znak recepcionerki iza sebe.

Nastojim da ubacim još vazduha u pluća, dugim, neravnomernim udasima.

– Možda bi trebalo da odložimo sastanak za nekoliko dana. Da pročistimo nekoliko varijabli, da damo *Lisi* novi...

– Pobogu, dah ti zaudara na toalet u diskoteci – odvрати Tom, nabirajući nos. – Ne, nećemo ništa odlagati, pošto se taj lik neće

vraćati u Čikago do sledeće godine, a mi ćemo dotad biti na ulici, prositi ispod nekog mosta ili nešto još gore. Znaš li da sam na jedvite jade izdejstvovao ovaj sastanak? Ući ćeš tamo, pokažećeš mu to prokleta čudo koje si stvorio, i postaćemo bogati.

Tom je u pravu, naravno, iako ne želim da priznam.

Ne reagujem previše dobro na pritisak i na susrete s ljudima, čak ni na boravak u nečijoj blizini. Volim samoću. Jednom sam otišao kod neke psihološkinje i pričao joj o teskobi i strahu, hladnom znoju, mučnini i vrtoglavici koji me hvataju u prisustvu drugih, a ona je kazala da ja samo verujem da mi je draže da budem sam zato što sam oduvek i bio sam. Da je moja tobožnja sklonost ka izolaciji racionalizacija.

Na stolu je držala činijicu prepunu bombona s punjenjem od kupine, i ja nisam bio u stanju da odvojim pogled od njih dok je izgovarala reči koje su uskomešale moje mentalne sheme više nego što mi je bilo po volji. Čim je potegla priču o mom bratu, obradovao sam se što sam dobio izgovor da ustanem i napustim terapiju. Budući da je preostalo deset minuta do isteka seanse, poneo sam pregršt tih bombona s kupinama. Šaka mi je ogromna, i još pamtim psihološkinjino preneraženo lice kad su njen novi pacijent i tri četvrtine činijice s bombonama nestali izašavši na vrata.

Ne dozvoljavam da mi iko priča o mom bratu Arturu. Nikad.

Uspevam nekako da se oporavim, uz pomoć Toma, koji me poslednji put mune. Zaobilazim krdo pufova* u drečavim bojama što izazivaju želju da ostanete da stojte i prilazim

---

* Mekana, vrećasta fotelja, najčešće bez naslona. (Prim. prev.)

---

recepционерki. Azijatkinja, nasmešena, preterano našminkana, s kosom skupljenom u tako zategnut rep da pogled na njega izaziva bol, komanduje radnim stolom napravljenim od smole i stakla od kog bi se postideo i komandni most *Enterprajza*.

– Žao mi je što ste bili primorani da to vidite.

Nasmeje se saučesnički.

– Ne brinite. Vi ste četvrti koga sam videla da povraća u korpu za otpatke, a radim ovde svega dve nedelje.

Dodaje mi kutiju s papirnim maramicama i ja zahvalno uzimam punu šaku.

– Kad su vam dali posao, sigurno vas niko nije upozorio da ćete imati besplatnu predstavu. Defile ljudi koji moljakaju!

– Znam šta za vas pametnjakoviće znači videti velikog šefa. Poneko čak dođe u majici s logom naše kompanije, u želji da zadobije njegovu naklonost. Za te unapred znam da neće ostati duže od tri minuta.

– Znači, tačna je čuvena priča o peščanom satu?

Slegne ramenima kao da je preterala s pričom.

– Čujte, reklo bi se da ste čovek na svom mestu. Potpišite ugovore o poverljivosti podataka i odvešću vas do sale za sastanke, tamo ćete moći da se malo osvežite.

Pokaže mi ekran osetljiv na dodir s veoma dugačkim tekstom punim tačaka i zakonskih odredbi, aneksa i advokatskih izraza i fraza. I ne potrudim se da odglumim da čitam i kažiprstom utisnem potpis na kraju dokumenta. Ne znam jesam li potpisao ugovor o poverljivosti ili sam prodao dušu *Infinitiju*. U ovom slučaju, dođe mu na isto. Uzimajući u obzir šta sve ti likovi znaju o meni – o svakome od nas, zapravo – kao da su već moji vlasnici.

Tom priđe noseći svoju kožnu akten-tašnu i moju poštar-sku torbu, takođe se potpiše na ekranu i dve staklene ploče se

---

otvore da nas propuste u raj. Pre deset godina, po završetku studija informatičkog inženjeringa, dao bih sve na svetu da uđem u sedište *Infinitija*, da budem deo tog tima, da znam neke od njegovih brojnih tajni. Ovo je najmanje sedište kompanije, pa opet poseduje sve pogodnosti zbog kojih mladi Amerikanci s diplomom u džepu najviše priželjkuju posao u tom preduzeću: besplatna žestoka i bezalkoholna pića u svakom trenutku, kantinu kojom upravlja kuvar dostojan najotmenijeg restorana, sale za odmor, teretanu... Sve to vidimo u prolazu, a recepcionerka ne mrdne ni malim prstom da nam išta objasni. Mi smo došli da molimo za novac i stoga ne zaslužujemo uobičajeni vođeni obilazak, za vreme kog joj se sigurno smučilo da stalno ponavlja istu priču.

Zahvalan sam joj na nehajnosti. Onaj Sajmon koji bi ubio da tu uđe više ne postoji. Godine potucanja od vrata do vrata da bi stvorio sebi šansu uništile su ga, pojačavajući njegovu socijalnu fobiju dok nisu od njega načinile pustinjaka visokog metar i devedeset, teškog sto kila, što sad korača hodnicima raja koji je izgubio sjaj.

Tom Wilson, moj advokat i najbolji prijatelj – objektivno prebrojavanje pokazalo bi *jedini* – moja je sušta suprotnost. Sitan je, riđokos, bistrih očiju, s neiscrpnom energijom. Uvek ima osmeh i ljubaznu reč za svakoga. Ako potražite pojam „površni šarm“ na *Vikipediji*, pojaviće se njegova fotografija. Dok zajedno ulazimo u kantinu, mimoilazimo se s jednom privlačnom devojkom, s velikim naočarima sa okvirima od acetata, u izbledelej majici sa žapcem Kermitom i u uskim farmerkama, koja nosi poslužavnik sa salatnom flašom vode i zelenom jabukom. Tom u prolazu ščepa jabuku, odgrize zalogaj i namigne devojci. Da sam ja to učinio, pozvala bi policiju i dobio bih nalog zabrane prilaska, ali Tom izmamљуje iznenađeni kikot i širok osmeh, koji se ne skida s lica

---

dok se Tom ne izgubi iz vida iza prvog ćoška do kog nas vodi recepcionerka.

Kad se okrene, spazi moj pogled pun loše prikrivene zavisti. Mrzim ga.

– Mrzim te – kažem, samo da bih mu to jasno dao do znanja.

– Glavu gore, Sajmone. Razvedri se. Moraš da budeš lepo raspoložen u društvu našeg domaćina.

Dobacuje mi jabuku od koje je odgrizao jedan jedini, okrugao, ogroman zalogaj, smešno oponašajući čuveni logo firme *Epl*. Očajnički mlataram rukama da bih je uhvatio a da mi torba ne ispadne, ali ne uspevam, te jabuka i torba završavaju na podu.

Recepcionerka se okrene i ošine me prekornim pogledom dok pokušavam da pokupim komade jabuke s itisona. Odaje utisak da se kaje što je prethodno bila ljubazna prema meni, i ledenog lica nam pokaže salu za sastanke.

– Sačekajte ovde i potrudite se da ne napravite lom.

Kao i uvek, Tom se zabavlja, a ja na kraju ispadnem budala. Pomerim ga u stranu i uđem u prostoriju, tražeći korpu za otpatke da bacim ostatke rasparčane jabuke.

– Čoveče, ne ljuti se – kaže Tom. – Sve će dobro proći, videćeš. Ovi ljudi vole spontanost.

Ogorčeno frknem. Prsti su mi lepljivi od soka i on mi kaplje između prstiju, a disanje mi se ubrzava. Zakari Majers, vlasnik i osnivač *Infinitija*, čovek kome se divim i koga želim da upoznam otkako sam kao klinac instalirao svoj prvi, revolucionarni operativni sistem, pojaviće se svakog časa, a ja ću mu stegnuti ruku svojom umazanom ručerdom. Okrećem se uokolo, i ne vidim nijedno mesto gde bih se otarasio razbucane voćke.

Cela sala je okrečena u belo, sto je izrađen u jednom komadu od nekog sintetičkog materijala, a od svake od šesnaest stolica oko njega mogao bih da platim godinu dana studija. Međutim, korpe za otpatke nema nigde na vidiku. Naposljetku odustanem i stavim ostatke jabuke u bočni deo svoje poštarske torbe, u mrežicu u kojoj bi trebalo da stoji boca s vodom. Mrzim miris jabuke i mrzim Toma zato što mi je upropastio omiljenu torbu, taman dovoljno veliku da u nju stane moj laptop, i jednu od malobrojnih s dovoljno dugačkim kaišem da opkoli moju ogromnu telesinu a da ne liči na šal kao ostale.

– Ej, čoveče, zašto je nisi bacio u ovu korpu za otpatke? – pita moj prijatelj, pokazujući mi procep u zidu. Kad ga pritisne, jedan deo izađe napolje, kasno da bi spasao torbu, ali na vreme da moja ljutnja na Toma dostigne tačku ključanja.

– Svršena priča. Idemo odavde. Nemam nameru da se ovakav pojavim pred Majersom – kažem uzimajući torbu i zaputim se ka izlazu.

Tom me hvata za podlakticu.

– Umukni i sedi. Zar se sad ne osećaš bolje? Je li mučnina nestala?

Stanem u blizini vrata od stakla debelog kao pesnica i okrenem se prema njemu. Nehotice se osmehnem. Taj manijak je priredio čitavu tu malu scenu da bih ja zaboravio na svoj napad teskobe i straha i fokusirao se na njegove budalaštine, i to je po svoj prilici delovalo.

– Nemoj da zabrljaš na testu, je l' važi? Ne želim da ti se dogodi kao...

Dam mu znak da učuti i pokažem očima prema minijaturnoj kristalnoj polulopti na jednom kraju prostorije, najverovatnije kameri koju koriste za video-konferencije, a Majers će je nesumnjivo upotrebiti za snimanje našeg sastanka, ukoliko

---

već ne snima. *Infiniti* se nikad nije odlikovao poštovanjem privatnosti klijenata koji koriste njihov pretraživač, aplikacije elektronske pošte ili elektronske uređaje. Slavne ličnosti iz celog sveta u prošlosti su bile žrtve njihovog nedostatka obzira, poslednji put pre nekoliko sedmica s grdnim curenjem erotskih fotografija velikog broja čuvenih žena koje su u *Infiniti-jevom* kladu čuvale uspomene svojih vratolomija u krevetu.

Infiniti je pružio bedne izgovore o strahovitom napadu grupe hakera, ali sve je ukazivalo na to da je neko ostavio otvorena zadnja vrata, tajni ulaz koji omogućava pristup podacima svih klijenata koji memorišu lične podatke na ogromnim serverima *Infinitija*. Polazeći odatle, samo je trebalo ukucati ime dotične osobe i videti da li je bila nestašna sa svojim partnerom ili sa još nekim.

Svaki sistem ima zadnja vrata, i ako ne poštujuete intimu svojih klijenata dovoljno da biste je zaštitili, čisto sumnjam da nećete narušiti privatnost skromnih vlasnika startup preduzeća koji dolaze u vašu vlastitu kancelariju da mole za novac.

Tom odmah ukapira, namigne mi i započne dugačku govoranciju o nekoj svojoj ribi, farmaceutkinji koja radi u Ulici Mejn, i o sinočnoj neverovatnoj večeri u grčkom restoranu u blizini njene kuće. Ubeđen sam da izmišlja polovinu pojedinosti, da je to predstava za naše domaćine, ali svejedno osećam zavist prema njemu i njegovoj sposobnosti da uspostavi vezu s drugim ljudskim bićima. Izgubljen sam u mislima, slušam Toma s pola pažnje, kad neko pročisti grlo kod vrata i obojica đipimo na noge.

Iza naših leđa, stvorivši se gotovo niotkud, nalazi se jedini čovek koji može spasti naše preduzeće propasti.

Ispad

S godinama sam izgubio veru u Zakarija Majersa i prestao da osećam najdublje obožavanje kakvo sam gajio prema ličnostima poput njega, Bila Gejtsa ili Stiva Džobsa. Kad sam bio maltene tek momčić koji pravi prve korake u oblasti razvojnog okruženja, znao sam svaku sitnicu iz njihovog života, gutao svaku njihovu reč izgovorenu u nekom intervjuu, želeo da otkrijem kako su se razvili od apsolutne nule dok nisu postali revolucionari i promenili svet.

Jednog dana mi je naprasno pala na pamet sopstvena ideja, plan kojim sam lično želeo da dam mali doprinos na tom polju i, kako bi rekao Tom, „da zaradim dovoljno love da mogu da dignem sve četiri uvis“. Najednom, moji junaci su postali prizemniji, manje blistavi likovi. Sa svakim od više hiljada sati koliko sam proveo kodirajući ispred ekrana, stvarajući *Lisu*, sjaj zvezda je sve više gasnuo, a parole gubile smisao. Više nisam želeo da razmišljam drugačije, niti da i dalje budem gladan i lud. Želeo sam samo da dovršim taj prokleti izum koji me je opsedao godinama. U jednom naročito

teškom periodu strgao sam sa zidova fotografije svojih idola i bacio ih u kontejner u kutiji za picu prepunoj okrajaka.

Mrzim okrajke pice.

Zbog napornog rada i neprekidnih neuspeha postao sam zajedljiv prema idolima iz rane mladosti, kakvo iznenađenje. A moram da kažem i da mi to što sam lično upoznao Zaka-rija Majersa nije nimalo pomoglo da promenim taj stav.

– Dobar dan, gospodine Vilsons, gospodine Sakse – pozdravi nas. Došao je sam, u svojoj nadaleko čuvenoj odeći, farmerkama i beloj majici, bleđi i stariji nego na fotografijama. Bliži se šezdesetoj, i ni milijarde koje poseduje neće moći da mu pomognu da to promeni.

Tom krene napred da se rukuje s njim, ali osnivač *Infini-tija* drži ruke iza leđa.

– Izvinite, nemam običaj da se rukujem kad se upozna-jem s nekim – kaže veoma odsečno. – Sedite, molim vas.

– Čuvate snagu za drugi sastanak, gospodine Majerse?

– Oprostite?

– Za rukovanje.

Majers raširi usta u ledeno hladan osmeh, dok nas pogle-dom procenjuje od glave do pete. Moju izgužvanu košulju i kargo pantalone sa širokim džepovima, Tomovo jeftino odelo. Osećam težinu njegovog pogleda i iznova me ophr-vaju teskoba, strah i mučnina. Čak i Tom, koji ima kožu od titanijuma a stidljiv je manje od prodavca polovnih kola iz Libana, nelagodno se uzvrpolji.

– Lako je videti ko je zadužen za težak posao, a ko za odnose s javnošću. – Ispred sebe stavi sićušan plastični pred-met, legendarni peščani časovnik zbog kog je izašao na glas kao nepopustljiv čovek i nemoguć šef čak i u ovom svetu gde mnogi imaju do te mere veliki ego da su potrebni Šerpasi, alpinistička užad i kiseonik da ga nadvisite. Priča se da ga

upotrebljava za sve, i za prezentaciju nekog šefa odeljenja i kad pije kafu. „Svaki posao za koji je potrebno više od tri minuta da se obavi, gubljenje je vremena“, izjavio je časopisu *Tajm* kad je proglašen za muškarca godine. Dok smo se pripremali za sastanak, Tom je stalno ponavljao koliko mu je žao gospođe Majers.

– Ponižavati se neprestano zivkajući da biste pronašli investitore veoma je težak posao – brani se Tom, kome se nimalo ne dopada da ga neko smatra zadnjom rupom na svirali.

Majers se ne osvrće na njega i obraća se meni.

– Gospodine Sakse, ako vaš partner i dalje bude sipao pošalice, ako opet bude otvorio usta na ovom sastanku, ovo nam neće ni trebati – kaže, obrćući peščanik. – Počnite, molim vas. Pričajte mi o *Lisi*.

Dobacim očajan pogled Tomu. Nismo tako predvideli. Plan je bio da on napravi prezentaciju od otprilike četrdeset sekundi, da ja zatim izvedem demonstraciju u trajanju od minuta, pa da on završi izlaganje predočavajući mogućnosti *Lise*, sve njene aplikacije i kakvu šansu pruža. Bez Tomove podrške i učešća osećam se izgubljeno i iznova me hvata mučnina. Tom slegne ramenima i klimne mi glavom da počnem.

Majers se unervozi i zadobuje prstima po stolu.

Ja pokušavam s dubokim udasima, što mi u teoriji pomaže da držim pod kontrolom mučninu, i izvlačim iz torbe mobilni telefon. Nije jedan od njihovih, i Majers ne skriva izraz nezadovoljstva, ali odlično znam šta radim. Ne želim da rizikujem, pa sam učitao prototip aplikacije u mobilni koji je proizvelo drugo preduzeće, i blokirao svaki njegov kontakt i sa čim drugim izuzev mog laptopa. Nismo se priključili ni na primamljivu vaj-faj mrežu *Infinitija*. Ovog časa, računar maločas stavljen na sto i moj telefon obrazuju zatvoren sistem, zaštićen bezbednosnom šifrom od 4,096 bita. Kad bi

---

svi *Infinitijevi* serveri, smešteni u Koloradu, u industrijskoj hali veličine šest fudbalskih terena, istovremeno radili na njenom dešifrovanju, trebalo bi im oko šest hiljada godina, vek gore-dole. Dabome, radi toga bi morali da ostave bez elektronske pošte dvadeset procenata svetskog stanovništva, pa bismo onda videli šta bi ljudi radili kad šest hiljada godina ne bi mogli da šalju jedni drugima video-snimke mačaka.

– Pretpostavljam da su vam objasnili šta...

– Nemojte ništa pretpostavljati, gospodine Sakse. Ne znam ništa o *Lisi*. Prodajte mi je.

Saradnici su mu najverovatnije ukratko izložili to što smo pripremili, bio sam siguran. Pojavili smo se na ponekom blogu, ništa naročito spektakularno. *Džamping kreb** – tako smo nazvali naše preduzeće, i taj naziv mi najednom zvuči smešno i detinjasto – mlado preduzeće iz Čikaga, radi na novom sistemu prepoznavanja slika. Dva-tri retka u drugo-razrednim štampanim izdanjima, pominjući usput da smo imali problema da obezbedimo finansiranje, što je eufemizam da se kaže da smo kucali na vrata svih mogućih investitora i da smo skroz propali.

Krivica što niko nije hteo da nam udeli nijedan cent nije Tomova, nego moja. *Lisa* je komplikovana, to je genijalan izum, ali ne radi uvek, dobrim delom zbog ograničenja koja joj nameće moja opsednutost bezbednošću. Uprskao sam dibidus na svim prezentacijama. Poslednjih meseci, pred neminovnim bankrotstvom, Tom je pozvao *Infiniti* – jednu od malobrojnih kompanija kod kojih još nismo pretrpeli neuspeh – više od stotinu puta, bezuspešno. Ipak, pre dve nedelje je primio telefonski poziv i zakazan mu je danas, ovde, sastanak ne s nekim šefom odseka, ništa u tom stilu,

---

* Engl.: *Jumping Crab* – Skakutavi rak. (Prim. prev.)

---

nego sa Zakarijem Majersom glavom i bradom. Manje bi se začudio da ga je Sveti Petar pozvao na sastanak sa Svevišnjim.

– Ime *Lisa* nastalo je prema akronimu za algoritam pretrage linearne interpolacije.* Za razliku od tradicionalnih algoritama, kao što je program obrnute pretrage slika koji nudi vaša kompanija, on ne koristi obrise predmeta da odredi šta je u pitanju. *Lisa* traži prepoznatljiv deo na slici, i predviđa šta će najverovatnije biti pronađeno kasnije.

– Putem statističkog učenja. Već je pokušano s tim.

– Ali vršeno je preko slika, tražeći sličnosti između obrisa slike, a to iziskuje poređenja gotovo do unedogled. Moj algoritam koristi reči.

Majers digne obrvu. Ne znam da li glumi ili je njegovo iznenađenje stvarno. Do sada ne postoji ništa što mu njegovi službenici zacelo nisu rekli, slatko nam se smejući, pretpostavljam.

– To je nemoguće, gospodine Sakse. Vi govorite o intuiciji. Veštačkoj intuiciji.

Da sam dobio cent svaki put kad mi je neko to rekao, mogao bih da kupim kauč umesto sofe koju sam morao da prodam na *Ibeju* prošle nedelje da bih platio račun za struju, pa ne bih morao da sedim na dve drvene gajbice.

– Umesto da traži konture i upoređuje ih sa svojom bazom podataka, što bi mnogo duže trajalo i bilo neprecizno, *Lisa* prepozna jedan parametar i uspostavi verovatnoću na osnovu kontekstnih varijabli. Ne fokusira se na sliku samu po sebi, nego pokušava da razume gde se ona uklapa, kao malo dete kad gleda nešto novo.

Artur je taj koji me je naveo na ideju da tako isprogrami-ram *Lisu*. Artur i njegovo naročito viđenje sveta, tako nežno,

---

* Engl.: Linear Interpolation Search Algoritam – LISA. (Prim. prev.)

---

tako bezazleno. Ali neću mu to pomenuti. Nikad ni sa kim ne pričam o Arturu.

– Gospodine Sakse, to što vi predlažete je briljantno, ali nije ništa drugo do naučna fantastika.

Tom se uspravi u sedištu i zine da se pobuni, ali Majers ga primora da ostane nepomičan kao kip, podižući kvrgav prst oblika bubnjarske palice. Iz jedne fascikle izvuče tri predmeta i stavi ih ispred sebe na sto: kutiju šibica, pez figuricu u obliku Diznijeve princeze i običnu hemijsku olovku.

– Prepoznajte ova tri predmeta svojom aplikacijom pre isteka vremena, gospodine Sakse, i nastavićemo razgovor.

Krajičkom oka pogledam na peščani sat i izračunam da, sva je prilika, nije ostalo ni četrdeset sekundi. Počnem s hemijskom, najjednostavnija je. Uхватim je aplikacijom, starajući se da dobro fokusiram marku olovke. Zatim pez figuricu. Princeza na poklopcu je problematična, jer može navesti algoritam na stotine drugih puteva. Nemam pojma kako će reagovati, i stoga slikam dvaput, jednom spreda a drugi put sa strane, i pritisnem dugme za slanje.

Naposletku izazov, kutija šibica. Od onih je u obliku knjige, s mnogo teksta a male zapremine. Pođem da je postavim tako da nađem najbolji ugao, ali Majers me spreči.

– Bez dodirivanja, gospodine Sakse.

Sunce je na zalasku, i slabašna svetlost koja ulazi kroz velike prozore na dvadeset sedmom spratu nimalo ne pogoduje *Lisi*. Napraviti fotografiju spreda neće bogzna čemu poslužiti, te postavim mobilni s boka na malom rastojanju i slikam tako da se vide glave šibica. Kad sklonim telefon, palo je i poslednje zrno u peščaniku.

– Bojim se da vam je vreme isteklo, gospodo – kaže Majers, ustajući.

– Zar ne želite da vidite rezultate? – upitam, pokušavajući da dobijem na vremenu. *Lisa* još nije zavibrirala, što bi označilo da je pretraga završena.

Majers me pogleda, pa pogleda u telefon. Zapažam kako se njegova vlastita pravila bore protiv znatiželje. Naposljetku ona prevagne i on pruži ruku. Dodam mu aparat, i pritisne zeleno dugme koje se upravo pojavilo na ekranu.

– Prvi. Predmet – kaže ženski glas, zvučan i jasan. Najčulniji koji sam pronašao u bankama zvukova, ali pravi tako mnogo zastoja da još malo nedostaje da se čoveku dopadne: – Hemijska. Olovka. Unibol. Aj mikro. Crne. Boje. Dostupna u. *Infiniti šoping*. Cena. 2,38 dolara. Da li želiš da je naručim, Sajmone?

– Ne, hvala, *Lisa*. Pređi na sledeći.

Aplikacija pravi pauzu dok obrađuje moje naređenje, i načas se pobojim da se zablokirala.

– Drugi. Predmet – kaže napokon. – Figura. Sa. Bombonicama. Pez. Više modela. Dostupni u. *Infiniti šoping*. Od. 3,01 dolara. Da li hoćeš da ideš u prodavnicu, Sajmone?

– Ne, *Lisa*. Pređi na sledeći.

Zarijem nokte u dlanove. To će boleti.

– Treći. Predmet. Rezultati. Nedovoljni za zaključak.

Nije uspela da prepozna kutiju šibica. Osećam kako me zapljuskuje poraz i izvalim se u stolicu, ne usuđujući se da pogledam Majersa u oči. Zavlada beskonačno dug tajac, a Tom se usudi da ga prekine.

– Mogu li sad nešto da kažem, gospodine Majerse?

Osnivač *Infinitija* neprimetno klimne glavom, ne skidajući pogled s mene.

– Ako dozvoljavate, gospodine, *Lisa* ima beskrajno mnogo aplikacija. Isprva ju je Sajmon izumeo kao sistem koji će ljudima olakšati kupovinu. Dovoljno je videti neki predmet,

slikati ga aplikacijom i gotovo, možete da ga kupite. Ne treba vam bar-kod, čak ni da znate kako se zove. Vozite se autobusom, vidite nečije patike i posle deset sekundi možete da ih poručite u nekoj onlajn prodavnici.

Nema potrebe da mu Tom govori da će pretraživač automatski birati prodavnicu *Infiniti šoping*, veliku glavobolju Zakarija Majersa, uvek dva koraka iza *Amazona*. Niti je potrebno da mu objašnjavam šta bi ta aplikacija učinila za njegov posao.

Lisa predstavlja promenu igre, najveću revoluciju kod novih tehnologija otkako je Stiv Džobs 2007. godine predstavio ajfon.

– Ali *Lisa* može mnogo više nego da nam pomogne u kupovini. Sajmonov algoritam je sa skalabilnim učenjem, gospodine, što više zna, to više uči i ranije daje rezultate. A za dve-tri godine mogli bismo da prodajemo dozvole za obrazovne, umetničke, industrijske i istraživačke aplikacije.

– Ako bude radila – progunda Majers, dižući kutiju šibica.

– Biće nam potreban novac da usavršimo algoritam, za baze podataka...

Muškarac s druge strane stola se kruti, čuje se kako mu krckaju kičmeni pršljenovi dok mu se telo zateže, pripremajući se za bitku. Sad je na svom terenu.

– Koliko?

Tome, nemoj me sad izneveriti, pomislim. *Neka ti ne zadrhti glas.*

– Deset miliona dolara za pokretanje, u zamenu za deset posto akcija – kaže Tom podjednako ležerno kao kad bi čitao dnevni jelovnik. Niko ne bi rekao da je pre dva sata tražio pozajmicu od moje komšinice da natoči benzin u kola. – Sto miliona u drugom krugu za još deset procenata.

Petsto miliona u trećem krugu, otvorenom za sve ponuđače, za preostalih dvadeset posto.

Majers se obuzdava da ne prasne u smeh, ispuštajući neprijatan zvuk, kao meh koji se nije sasvim napunio.

– Kazali ste da *Lisa* ima mnoge aplikacije, gospodine Vilsone. Ko će odlučivati kakve?

– Sajmon i ja ćemo kontrolisati pedeset i jedan procenat akcija.

– Ne verujem da ste u položaju da postignete tako dobar sporazum, gospodine Vilsone. Vaša aplikacija radi povremeno, interaktivnost joj je siromašna, a korisnički interfejs ima mnogo nedostataka. Da i ne pominjemo vašu finansijsku situaciju. Račun u banci vašeg partnera u minusu je od sedamsto dolara – kaže, upirući prstom u mene – i ne verujem da može da isplati dve hipoteke koje je podigao na ime roditeljske kuće. A ni vaše stanje nije mnogo bolje. Ni troje vaših zaposlenih, koji mesecima nisu dobili svoju mizernu platu.

Tom me gleda, pretvarajući se da je sablažnjen, ali obojica smo znali da će se to dogoditi. Nijedan multimilioner se ne sastaje s likovima koji dolaze da traže novac od njega a da ne naruči finansijski izveštaj.

– Siguran sam da možemo da postignemo sporazum, pod uslovom da *Infiniti* bude vlasnik tehnologije – nastavi Majers.

– To se neće dogoditi – kaže Tom. – Ako ne želite da učestvujete, u redu. Naći ćemo nekoga ko želi.

– Već ste kucali na sva vrata. Kako ćete plaćati račune do tada?

Uto se setim jedne epizode iz *Šašave družine* koju sam nekad gledao s Arturom. Žedni Duško Dugouško se jedva vuče pustinjom u potrazi za oazom, a Patak Dača se pomalja iza stene i prodaje čaše limunade kao da su od suvog zlata. To je najprljaviji i najstariji trik na svetu. Pitam se da li nas zbog toga

---

u *Infinitiju* nisu primili ranije. Majers želi tu tehnologiju, želi je iz dna duše, i nadletao nas je u krugovima, čekajući da dospemo u kritičnu situaciju da ne bismo mogli da pregovaramo.

– *Lisa* je skoro gotova – kaže Tom. – Pokazaćemo je drugom investitoru.

– Ne, nije. Imala je pun pogodak s proizvodom na kome je napisano koji je model, delimičan pogodak s bombonama i promašaj sa šibicama. Trebaće vam mnogo više od deset miliona dolara da biste napravili bazu podataka slika i izuzetno mnogo teraflopsa* snage da biste postigli da *Lisa* uči. Ja mogu da vam ponudim sve to. Spreman sam da kupim vašu tehnologiju i da vas uključim u tim sa šestocifrenom platom, zdravstvenim osiguranjem za vas i najbližu porodicu – kaže, gledajući me krajičkom oka.

To pominjanje Artura, makar i u naznakama, više je nego što mogu da podnesem, i ustanem.

– Gospodine Majerse – kažem, pokušavajući da zvučim odlučno. – Šest godina ukucavam pet miliona redova *Lisnog* koda. Da li mislite da će vaši inženjeri biti u stanju da otkriju kako sam to izveo? E pa, srećno vam bilo, jer bih radije radio u *Mekdonaldsu* nego što bih vam prodao svoje ideje za platu i za osiguranje radi odlaska kod zubara.

Kad sam završio, glas mi podrhtava do te mere da se jedva razume jedan od svaka tri sloga, ali naslućujem da je Majers shvatio poruku, pošto je ustao i izleteo iz sale za sastanke besan kao ris.

Tom me potapše po ramenu.

– Čestitam, Sajmone – kaže. – Upravo si nas uništio.

---

* FLOPS je skraćena od engleskog izraza *Floating Point Operations Per Second*, tj. broj operacija sa pokretnim zarezom u sekundi i koristi se kao jedinica za merenje računarske snage. Teraflops ima vrednost od 10^{12} flopsa. (Prim. prev.)

Palica za hokej

Tom i ja se vozimo natrag u neprijatnoj tišini. Primećujem kako ogorčenje i osujećenost na mahove izbijaju iz njega u talasima. Zahvalan sam što se prazni na menjaču starog forda fijeste umesto da meni zavrne šiju.

– Slušaj, Tome...

Kao i uvek, pre nego što napadne, sačeka da ja počnem da se izvinjavam. Tako je otkako smo se upoznali, pre osam godina, kad smo obojica bili na poslednjoj godini fakulteta. Meni su tek bili umrli roditelji i pokušavao sam da zaradim dodatni novac popravkom kompjutera da bih Arturu obezbedio sve što treba. Tom se prema svom laptopu ponašao u dlaku isto kao prema fordu fijesti – ovom istom – tako da mu je bila potrebna sva pomoć koju sam mogao da mu pružim. Kad sam završio s popravkom, rekao je da nema novca da mi plati, ali da će me častiti pivom. Posle šest tura, prijateljili smo se. Tom je voleo da priča bez kraja i konca, a ja da neko ispuni tišinu koja me je svuda pratila kao dodatni deo mog tela. Mada sad na to gledam drugačije, možda. Tom je sve što ja nisam: bujica besciljne energije, reklama

bez proizvoda. Pronašavši mene, pronašao je kuda će da ide i šta će da prodaje, a ja sam mu to oduzeo.

– Ne, slušaj ti mene – kaže i skrene desno okrećući volan tako snažno da se zateturam. – Mogao sam da odem u neku važnu advokatsku kancelariju, umesto što sam tu i tamo prihvatao usrane poslove, i nisam nigde mogao da se stvarno zaposlim pošto sam morao da organizujem ovo preduzeće, vodim tvoje račune, razgovaram s investitorima. U redu, možda ne u neku zbilja čuvenu kancelariju, ali mogao sam da postanem deo neke nižerazredne. Sad bih imao dobru platu i kola mlađa od dvadeset godina. Pre četrdesete bih postao partner. Ali ostavio sam sve tako kako jeste tvojom krivicom, budaletino. Zakleo si mi se da ćemo postati bogati.

Pređe u drugu traku ne dajući žmigavac i ne skida prst sa sirene dok pretiče automobil koji ne ide onako brzo kako bi on želeo, a što u Tomovom slučaju iznosi bar deset kilometara iznad dozvoljene granice.

– Majmune, vozi svojom stranom! – vikne u retrovizor. – Nisam previše tražio. Zadovoljio bih se da smo izvukli bar nadoknadu za vreme koje smo ovome posvetili, a Majers nam je bio poslednja šansa. Sad nemamo ništa, u dugovima smo do grla. Jesi li razmišljao šta će biti s Arturom za nekoliko nedelja, kad ljudi iz doma prestanu da misle da je ček u pošti?

Ne ljutim se na Toma što priča o Arturu, zato što je Tom član porodice, zato što je u pravu i zato što me je strah da ćemo udariti u zaštitnu ogradu po izlasku s kružnog puta ako se namrgodim.

– *Infiniti* nam je pružao izlaz, *Sajmone*. Nije bio savršen, naravno da nije, ali bio je to dobar izlaz. A ti si ga upropastio.

Fijestin zadnji blatobran prođe manje od tri centimetra od drugih kola. Motor se pobuni kao da će svakog časa

eksplozirati, a ja se uhvatim za sedište pitajući se hoćemo li stići živi.

Kad naposljetku ukoči dva čoška od moje kuće, odahnem izlazeći iz kola, ali Tom me još jednom natera da osetim knedlu u grlu, ovog puta zbog nečeg drugog.

– Znaš li šta mi zapravo ide na živce, Sajmone? – pita, naginjući se ka prozorčiću kod suvozačkog sedišta. – To što ti nikad ništa ne govoriš. Uvek si ćutljiv, u svom svetu, čekajući da drugi umesto tebe izvade kestenje iz vatre, da doznaju kakve misli ti se motaju po glavi. Dugo te podstičem da ispoljiš sve što držiš unutra, da se usudiš da saspeš svima u lice koliko mnogo vrediš. A kad dođe dan da to prvi put učiniš, ti sve pokvariš.

Odlazi uz škripu guma, ostavljajući crn otisak na asfaltu i na mojoj savesti. Moj postupak nije bio fer prema Tomu, ali suprotno ne bi bilo fer prema *Lisi*. Voleo bih da mu to objasnim, da pokušam da sredim stvari s njim, ali ford fijesta je sad samo tačka na kraju ulice.

Nebo je poprimilo prljavo pepeljastu boju škriljca, u tonu s mojim mislima, a ulične svetiljke ožive kad skrenem put svoje kuće, u slepoj ulici na kraju četvrti. Ovde živim celog života, iako sad to više nije naselje više srednje klase kao kad je zapalo za oko mojoj majci, trudnoj sa mnom. Kriza je mnoge navela da prodaju kuće i odsele se iz Čikaga u Indijanu ili u Misuri, gde su nekretnine jeftinije. Cena kvadratnog metra drastično je pala, i mnoge kuće su prazne, s prozorima pričvršćenim ekserima u uzaludnom pokušaju da mlađarija ne upada unutra da pije, da se uradi i da se vata.

Vidim izdaleka nekolicinu kako igraju hokej u proširenju između moje i poprečne ulice. Ne bih obratio pažnju na njih da nije jedne prilike što korača veoma pravo, kratkim i

---

žurnim korakom, i staje usred grupe. Jedan klinac, idiot viši i krupniji od ostalih, u crnoj majici s printom lobanje, upravo u tom trenutku diže palicu da gađa u gol napravljen od dva ranca. Naleće na pridošlicu i samo što ne padne na zemlju.

– Jesi li ti neki debil, ili šta? – upita Lobanja, odgurujući ga.

– Jeste, ortak, zar ne vidiš? – kaže drugi, smejući se.

Okruže ga. Pipaju ga, drmusaju, smeju se njegovim tamnim, iskošenim očima, licu okruglom kao mesec, kratkim prstima. On se preplašeno obazire oko sebe. Želi da prestanu.

To je Artur.

– Šta ti je, debilu? – upita Lobanja, hvatajući ga za ruku.

– Odlepiš kad vidiš ovoliko pametnih ljudi, zar ne?

– Ukenjao se u pantalone, garant – kaže drugi momak.

– Je li to tačno, debilu?

Artur ne odgovara, samo gleda u zemlju, ništa ne shvaćajući.

– Proverićemo – kaže Lobanja i grabi ga rukom za kaiš.

– Da vidimo koje su boje debilove gaće.

Artur ispušta jecaj protivljenja, nečujan za mene, koji krupnim koracima stupam ulicom, hitajući da mu pomognem, psujući sebe što sam tako spor i težak. Ionako nema potrebe da ga čujem. Slušam ga godinama. To je prigušeno, duboko, dirljivo cviljenje. Poziv u pomoć bespomoćnog i nevinog stvorenja, nekoga ko ne shvata zašto je napadnut pošto u njegovom srcu postoji samo dobrota. Povrediti takvo biće nedopustivo je okrutno.

Upadnem u sredinu kruga, razmičući klince u stranu. Ne moram ni da upotrebim ruke, dva pedlja sam viši od njih. Njihov vođa Lobanja već je nešto drugo. Zacelo ide u poslednji razred srednje škole, visok je metar i osamdeset i plećat. Jedan od onih siledžija koji se veoma brzo razvio, jednog dana otkrio da mu se sviđa da ga se drugi boje i okružio

---

se svitom ulizica slabijih od sebe. Vidim ih za dve sekunde koliko mi treba da stignem do njega: dečko koji mu radi domaće zadatke, dečko koji se smeje njegovim dosetkama, dečko koji teži da postane vođa, ali se zadovoljava time da bude snagator. Kad si gubitnik kao ja, naučiš da prepoznaš neprijatelje, da ih izbegneš. Ali sad maltretiraju Artura.

Uхватim Lobanju za rame, ne dajući mu vremena da reaguje. Otmem mu palicu iz ruku. Upinje se da ponovo dođe do nje, da me zbací sa sebe. Krupan je i snažan. Ali ja sam krupniji i snažniji.

Bacim ga na tlo, na leđa. Pokuša da stane na noge, međutim, ja uhvatim palicu za ručku obloženu plastikom, ranije belu a sad sivkastu od znoja i prljavštine, i prislonim lopaticu na njegovu bradu.

– Trizomija dvadeset prvog para. Od toga boluje Artur. Njegovi geni imaju još jedan hromozom. On to nije izabrao, kao što ti nisi izabrao da ti kosa bude plava. Ponovi, hoću da budem siguran da ćeš dobro naučiti. Trizomija dvadeset prvog para.

Lobanja me gleda iskolačenim očima. Nije naviknut da gubi. Prinosi ruku licu, pokušavajući da skloni kraj palice s brade. Ja pritisnem još više.

– Jesi li poludeo, čoveče? To boli!

Ne mogu da podnesem nijedan politički korektan naziv koji ljudi daju tom oboljenju: Daunov sindrom. Umna zao stalost. Posebnost. A ako vam padne na pamet da izgovorite naglas neku od uobičajenih uvreda – *debil*, *mongoloid*, *imbecil* – najverovatnije ću vam razbiti tintaru. Nisam nasilan, ali niko ne sme da vređa mog brata.

Nikad.

– Ne znam da li sam poludeo – odgovorim, pritiskajući malo jače palicu o njegova usta. – Možda jesam. Zasad sam na ivici da ti polomim zube ako ne poslušáš.

Lobanja se osvrće oko sebe. Svi drugari ga posmatraju i nije voljan da izgubi status alfa mužjaka. Pokušava da se iskobelja puzeći natrag, u položaju nedostojnom vođe, ali ja nagazim na ivicu njegovih reperskih pantalona i on padne na zadnjicu, guleći laktove.

– U pizdu materinu!

Opet mu stavim palicu na usta, tako da mu oštra ivica pritisne donju usnu uz desni.

– Trizomija dvadeset prvog para. Od toga boluje Artur. Ponovi.

– Trizomija dvadeset prvog para! Trizomija dvadeset prvog para! Eto ti! Jesi zadovoljan?!

Uzmem palicu za hokej s obe ruke – debelu palicu, od dobre hrastovine – i polomim je o desno koleno uz muklo, silovito krckanje. Strahovito boli, ali istrpim. Vredi truda da bi se videla njihova prestravljena lica. Ti klinci su praktično došli na ovaj svet s jednom takvom palicom ispod miške, i znaju da je potrebna ogromna snaga da bi je čovek slomio.

– Sad jesam – kažem, bacajući ostatke palice iznad Lobanje. – Gubite se odavde.

Klinci prekinu krug oko nas i beže u stampedu. Lobanja je poslednji, i kad se nađe na bezbednom rastojanju, okrene se i dovikne mi:

– Kad te uhvatim, ubiću te, kretenu!

Ne obraćam pažnju na njega, okrećem se prema Arturu i pružam ruke ka njemu. Isprva se malo usteže, i dalje premire od straha. Gleda me, levom rukom povlači desni rukav, korakne ulevo, pa udesno. Ne požurujem ga, ne pravim nikakav nagao pokret kojim bih ga još više uplašio. Najzad popusti i dođe po utehu, zagrlj me, zagnjuri mi glavu u grudi i brizne u plač.

– Gurnuli su me, Sajmone.

– Znam, Arture.

Špageti

Artur se rodio četiri godine pre mene, što znači da se može nadati da će poživeti još sedamnaest, u najboljem slučaju dvadeset godina. Vrlo retko osobe s trizomijom dvadeset prvog para pređu pedesetu, pogotovo ako imaju srčanih problema kakve ima Artur. Sve je kod njega komplikovano, drugačije. Svaki organ u njegovom telu izložen je opasnosti zbog Arturove genetske jedinstvenosti. Jednom, kad su mislili da spavamo, čuo sam tatu da govori da je sve nedostatke u njegovom organizmu prouzrokovala Priroda, u pokušaju da što pre ispravi Božju grešku. Majka nije odgovorila, samo se začuo nezadovoljan mrmor, bezopasan, zanemarljiv.

Artur i ja smo sedeli na zadnjem sedištu auta, ne sećam se odakle smo se vraćali, i poželeo sam da viknem, da kažem da Artur nije greška, ali bio sam samo uplašeni mališan a Artur je spavao i očutao sam, pretvorio sam te reči u dugačko i otrovno trnje, i pustio da ostanu unutra. Mislim da sam tog dana zamrzeo oca, da je tada počelo da se sprema ono što je usledilo.

– Zašto nisi u domu, Arture? – pitam dok krećemo ka kući.

Kolfild, dom za osobe s posebnim potrebama, udaljen je svega četiri bloka kuća odavde, zbog toga je moja majka odabrala ovo naselje. Još pre mog rođenja, naš život se vrteo oko Artura. Ja ne mogu da se žalim. Imajući u vidu da su se izložili riziku da se rodim s trizomijom, čudo je što su se usudili da me dobiju. Čudo, luda smelost ili užasno sebičan čin. Još nisam doneo odluku o tome.

– Danas je bio karfiol.

Napravim prenatržen pokret kao da povraćam i Artur ispušta salve smeha, kratke i brze, kakvi su mu i koraci kad hoda, a ja se takođe smejem, iako sam tužan, zabrinut, a frižider je prazan. Želim da mu kažem da ne razumem zašto kog vraga ne ostane na večeri tamo gde je hrana zdrava, odgovarajuća i plaćena do vikenda, umesto što dolazi kući kad se pretpostavlja da ću ja biti tamo samo da bih lizao rane i sažaljevao sebe, i pustio neku epizodu *Izgubljenih* ili *Kuće od karata*, pa sipao drvlje i kamenje na scenariste na nekom blogu da bih se osećao više vrednim, i da bih posle još malo sažaljevao sebe dok ne zaspim, i zato što on svojim prisustvom sve kvari, pošto moram da mu spremim večeru i glumim lepo raspoloženje i da igram s njim uno i pokušam da ga dobijem pošto se ljuti na mene ako izgubim, a to je dozlaboga teško jer je mnogo bolji od mene, a sve moje misli su usmerene na to kako sam zasrao na sastanku, kako sam razočarao Toma, i kako da poboljšam *Lisinu* varijablu za prepoznavanje svetlosnog okruženja u skladu s vremenom, da se ne bi dogodilo kao sa šibicama, i da će nam sutra isključiti vodu ako ne platim pošto smo dobili i treću opomenu.

Želim da mu kažem sve to, ali izgovorim samo:

– Napraviću ti špagete.

Opet se smeje.

– Ja ću napraviti sos od paradajza i izrendaću sir.

Zbog osmeha koji mi je uputio, na neko vreme zaboravljam nevolje. Njegov sos od paradajza je da polizeš prste.

Pošto je Arturov stepen mentalne zaostalosti relativno mali s obzirom na njegovu bolest, on u domu ima slobodu da ulazi i izlazi kad hoće. Iako bi trebalo da tamo spava i jede, puštaju mu na volju u priličnoj meri, ponekad i kad ne najavi da će izbiti, kao danas. Ne mogu da se žalim, imajući u vidu da su veoma strpljivi u vezi s plaćanjem računa i da su od velike koristi mom bratu. On tamo svakodnevno radi psihomotorne vežbe koje poboljšavaju koordinaciju pokreta i mišićnu ravnotežu, uči da obavlja jednostavne zadatke i da što više širi svoje sposobnosti. Pre dve godine su ga naučili da rukuje bušilicom i odlučio je da renovira dnevnu sobu. Ja sam bio u podrumu, programirao, i sa slušalicama na ušima veoma glasno slušao muziku, što je jedini način da se koncentrišem i ne razmišljam. Kad sam otkrio šta radi, Artur je već bio postavio sedamnaest kuka u nizu na glavnom zidu. Savršeno poravnatih, na tačnom rastojanju od dva palca između svake dve i metar i po od poda.

– Za kapute – izjavio je, s osmehom od uva do uva.

Nemamo toliko kaputa, a Arturu hvala za kuke, pošto sad više nema mnogo toga sem njih u dnevnoj sobi, u šta se uverim ušavši u kuću. Kad otvorim vrata, odmaknem nogom nekoliko koverata ubačenih u poštansko sanduče s upadljivo crvenim slovima – OPOMENA PRED ISKLJUČENJE, PLATITI ODMAH – i gomilu časopisa, pa pravim inventar.

- ♦ Odvratna lampa s abažurum boje sleza za koju niko na *Ibeju* nije hteo da licitira.
- ♦ Naramak časopisa iz osamdesetih godina koji služe kao pomoćni stočić.

- ♦ Tri gajbice koje sam pronašao pored *Volmartovog* kontejnera za reciklažu – u njima su bile jabuke – i
- ♦ prilično paučine.

Artur se ne čudi previše što stvari nedostaju. Njegova soba je netaknuta, a tamo gde ja u ostatku kuće vidim praznine, on sad vidi nova mesta gde može da stavi svoj lego voz. Kad god se komad nameštaja pretvori u novac za plaćanje **OPOMENE PRED ISKLJUČENJE**, on ode do poslednjeg mesta gde je ostavio voz, rasklopi ga i još jednom sklopi – ne gledajući uputstva – na toj novoj tački gde je parket sačuvao prvobitnu boju i miriše neznatno drugačije, na prašinu i na odsustvo.

Poslednje mesto gde je sklopio voz jeste kauč, nestao pre dve nedelje, i prolazimo – ja iznad tog prostora, samo jednim korakom, on zaobilazeći ga – pored njega na putu za kuhinju. Izvučem veliki lonac, umesto njega manji kad vidim da je jedino preostalo pakovanje špageta prepovoljeno, i prasnem u smeh kad ga stavim ispod slavine i otkrijem da su nam isključili vodu.

– Poslednji dan je bio sutra, vi gramzivi kurvini sinovi! – urlam na odgovorna lica u kompaniji, koja me zasigurno slušaju.

– Kazao je kurvini – govori Artur, s rendetom za sir u ruci.

Preturam po džepovima i po kuhinjskoj fioci – gde bih se zakleo da su negde stajale dve kovanice od po dvadeset i pet centi – i sakupim poslednjih 8,99 dolara, dovoljno za picu napolitanu *Kod Džoa*, bez priloga, bez napojnice za raznosača.

– Više nije veče špageta, sad je veče pice, Arture.

– Mogu li da pojedem tvoje okrajke?